

TORNION KAUPUNKI KH	
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA)	
Saap.1.10.2019	Dn:o 435
Arkistomerkintä	06.00.00
Käsitelty	1.....20.....§.....

Tornion kunta

Viite: Hoitoon pääsy opiskelijaterveydenhuollossa vuonna 2018 – Kysely opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille (THL)

Opiskelijaterveydenhuollon hoitoon pääsyt valtakunnallinen valvonta

Selvityspyyntö ja asianosaisen kuuleminen

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tehtävänä on huolehtia terveydenhuollon toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta, mukaan lukien hoitoon pääsyt toteutumisesta terveydenhuoltolaissa säädetysti.

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman yhtenä valvontakohteena vuonna 2019 on hoitoon pääsy opiskelijaterveydenhuollossa. Valvonnan kohteena on erityisesti opiskeluterveydenhuollon muu kuin terveystarkastustoiminta eli mielenterveys- ja päihdeongelmien hoito, seksuaaliterveyttä edistävät palvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä muut terveyden- ja sairaanhoidon palvelut. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos (THL) toteutti opiskelijaterveydenhuollon kiireettömään sairaanhoitoon ja terveydenhoitoon liittyvän kyselyn keväällä 2019.

Lapin aluehallintovirasto on saanut THL:n kunnille tekemän kyselyn vastaukset opiskeluterveydenhuollon hoitoon pääsystä vuonna 2018. Koska Tornion kunta ei vastannut THL:n kyselyyn, Lapin aluehallintovirasto pyysi vastauksia kyselyssä esitettyihin kysymyksiin Tornion kunnalta. Tornion kunnan antamien vastausten perusteella ilmeni, että opiskelijaterveydenhuoltona tarjottavat seksuaaliterveyden edistämiseen liittyvät palvelut sekä sairaan- ja terveydenhoidon palvelut eroavat jossakin määrin opiskelijan kotikunnan mukaan. Vastausten mukaan opiskelijoita suositellaan seksuaaliterveyden edistämiseen liittyvissä palveluissa hakemaan hoitoa omasta kotikunnastaan ja terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa, koskien terveyskeskuspalveluita, jos on kotipaikkakunnalla käymässä.

LAPIN ALUEHALLINTOVIRASTO

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 17 §:n 1 momentin mukaan kunnan perusterveydenhuollon on järjestettävä opiskelijaterveydenhuollon palvelut alueellaan sijaitsevien lukioiden, ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille sekä korkeakoulujen opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 17 §:n 2 momentin mukaan opiskelijaterveydenhuoltoon sisältyvät 3 kohdan mukaisesti terveyden- ja sairaanhoitopalveluiden järjestäminen opiskelijoille, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto mukaan lukien.

Neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:n 1 momentin mukaan opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluvia terveydenhuoltolain 17 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoitopalveluja ovat 2 ja 3 luvussa säädettyjen terveystarkastusten ja terveysneuvonnan lisäksi:

- 1) mahdollisten mielenterveys- ja päihdeongelmien varhainen toteaminen, hoito ja jatkohoitoon ohjaus;
- 2) seksuaaliterveyttä edistävät palvelut, jotka sisältävät seksuaalisuutta ja parisuhdetta koskevan neuvonnan, hedelmättömyyden ehkäisy, seksuaalisen ja sukupuolisen suuntautumisen tukemisen, sukupuolitautien torjunnan ja seksuaalisen väkivallan ehkäisy sekä seksuaaliterveyteen liittyvän muun neuvonnan ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjauksen;
- 3) suun terveydenhuollon palvelut, jotka sisältävät terveysneuvonnan, suun- ja hampaiden yksilöllisen tarpeen mukaiset tutkimukset ja hoidon sekä suun terveydenhuollon ammattihenkilön terveystarkastuksen perusteella laatiman omahoidon sisältävän hoitosuunnitelman;
- 4) muut perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoidon palvelut sekä jatkohoitoon ohjaus.

Neuvolatoiminta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä ehkäisevä suun terveydenhuolto – Asetuksen (380/2009) perustelut ja soveltamisohjeet (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2009:20, s. 96) todetaan, että opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestää kunta tai kuntayhtymä, jonka alueella opiskelijan oppilaitos sijaitsee oppilaan kotikunnasta riippumatta. Opiskelija voi hakeutua myös muihin terveyskeskuksen palveluiden piiriin samoin perustein kuin terveyskeskuksen alueella asuva väestö. Hoitoon pääsyä koskevat kriteerit koskevat myös opiskelijaa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013, *opiskeluhuoltolaki*) 8 §:n 1 momentin mukaan opiskelijaterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhuoltoa.

Opiskeluhuoltolain 9 §:n 3 momentin mukaan oppilaitoksen sijaintikunta vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa säädetyn mukaisesti. Hallituksen esityksessä oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 67/2013 vp, s. 53) todetaan, että palvelut tulisi järjestää oppilaiden tai opiskelijoiden kotipaikkakunnasta riippumatta. Jos koulutuksen järjestäjä toimii usean kunnan alueella, säännöksessä tarkoitettu palvelujen

järjestämismääräys olisi sen toimintayksikön sijaintikunnalla, johon opiskelija on valittu opiskelijaksi.

Kuntalain (410/2015) 8 §:n 1 momentin mukaan kunta voi järjestää sille laissa säädetty tehtävät itse tai sopia järjestämismääräyksen siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämismääräys on kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä.

Kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaan tehtävien hoidosta järjestämismääräyksessä oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä; tuottamismäärästä; tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Opiskeluhoitolain 26 §:n 2 momentin mukaan lain 7 ja 8 §:ssä säädettyjen opiskeluhoitojen palvelujen ohjauksesta ja valvonnasta säädetään kansanterveyslain 2 §:ssä.

Kansanterveyslain (66/1972) 2 §:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveysystyötä toimialueellaan.

Kansanterveyslain 44 §:n 1 momentin mukaan, jos kansanterveysystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain tai terveydenhuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle viran- tai toimenhaltijalle huomautuksen vastaisen varalle.

Kansanterveyslain 44 §:n 2 momentin mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aiheutta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Aluehallintovirasto harkitsee edellä kuvattuihin toimenpiteisiin ryhtymistä. Ennen päätöksen tekemistä, aluehallintovirasto pyytää Tornion kunnalta selvitystä siitä, ohjaako Tornion kunta alueellaan sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoita hakemaan opiskelijaterveydenhuoltoon sisältyviä palveluita kotikunnastaan? Selvitystä pyydetään lisäksi siitä, onko kunta ryhtynyt em. kyselyn toteuttamisen jälkeen toimenpiteisiin toiminnan lainmukaiseksi saattamiseksi.

LAPIN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 017 300
kirjaamo.lappi@avi.fi
www.avi.fi/lappi

Valtakatu 2
PL 8002
96101 Rovaniemi

Valvontaviranomaisilla on oikeus saada maksutta tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 4 §:ssä säädetään aluehallintoviraston tehtävästä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Lain 6 §:ssä säädetään aluehallintoviraston toimivallasta omalla alueellaan. Aluehallintoviraston tiedonsaantioikeus perustuu kansanterveyslain 44 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan kunta tai kuntayhtymä on velvollinen antamaan tämän lain ja terveydenhuoltolain mukaisesta toiminnastaan aluehallintovirastolle ja Valviralle ohjaus- ja valvontatehtävän toteuttamiseksi tarpeelliseksi katsottavia tietoja ja selvityksiä.

Selvityspyynnön lisäksi aluehallintovirasto varaa täten – ennen asian ratkaisemista – Tornion kunnalle tilaisuuden lausua mielipiteensä ja antaa selityksensä asian ja siinä olevien selvitysten johdosta.

Selvitys ja selitys on toimitettava Lapin aluehallintovirastoon viimeistään 12.11.2019 asian diaarinumero LAAVI/1166/2019 mainiten. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä aluehallintovirastoa ratkaisemasta asiaa.

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Heidi Lahdensivu, heidi.lahdensivu@avi.fi, p. 0295 017 352

Tämä asiakirja LAAVI/1166/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAAVI/1166/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lahdensivu Heidi 18.10.2019 13:10